

Praha 18. 3. 2010

5

Nemocnice v České republice v roce 2009

Hospitals in the Czech Republic in 2009

Souhrn

Koncem roku 2009 bylo v České republice evidováno 191 nemocnic s 62 992 lůžky (z toho 2 186 lůžek pro novorozence, 7 090 lůžek ošetrovatelských). V roce 2009 klesl lůžkový fond nemocnic o 0,4 %. Každé nemocniční lůžko bylo v roce 2009 v průměru využíváno pacienty 255,5 dní z roku, což představuje oproti roku 2008 nepatrný nárůst - o 1,3 dnů. Každý pacient strávil v nemocnici (stejně jako v roce 2008) v průměru 7,4 dne.

Summary

By the end of the year 2009 there were 191 hospitals in the CR, with 62 992 beds (of that 2 186 newborns' cots and 7 090 nursing care beds). The hospital bed fund diminished in 2009 by 0,4 %. The average bed occupancy in 2009 was 255.5 days, which means slight increase 1.3 days. As well as in 2008 the average length of stay was 7.4 days.

V České republice bylo koncem roku 2009 evidováno 191 nemocnic s 62 992 lůžky (3,5 % lůžek novorozeneckých, 11,3 % ošetrovatelských a 85,3 % lůžek akutní péče). Lůžkový fond fakultních nemocnic (11 zařízení, 15 868 lůžek) představoval 25,2 % z celkového počtu lůžek, nemocnice následné péče (28 zařízení, 2 358 lůžek) 3,7 %.

V průběhu roku 2009 došlo k následujícím změnám:

Vznikla nová nemocnice:

- SWISS MED CLINIC - zaměřená zejména na jednodenní péči

Dvě nemocnice zanikly:

- VISUS, s. r. o. - nemocnice Police nad Metují - nyní samostatná ordinace lékaře specialisty
- AREA MEDICA spol. s. r. o. - nyní sdružené ambulantní zařízení

Trend převodu krajských a městských nemocnic na obchodní společnosti se téměř zastavil. K převodu došlo pouze u jedné nemocnice:

- Poliklinika Prosek a. s. - lůžková následná péče

Tři nemocnice změnilly majitele (uvádíme nový název):

- Českobrodská nemocnice, s. r. o.
- Nemocnice Nymburk, s. r. o.
- Nemocnice Louny, a. s.

Rozdělíme-li všech 191 nemocnic do skupin podle zřizovatele, pak ke konci roku 2009 bylo:

- 19 zařízení přímo řízeno Ministerstvem zdravotnictví (27,5 % všech nemocničních lůžek);
- 24 zařízení spravováno krajem (téměř 15 % všech lůžek);
- 18 zařízení mělo za zřizovatele město nebo obec (6,5 % všech lůžek);
- 122 zařízení privátních - zřizovatel jiná právnická osoba (49 % všech lůžek). *Do tohoto počtu bylo zahrnuto také 52 nemocnic - obchodních společností se 100 % podílem veřejného (krajského nebo obecního) majetku. Tato zařízení se podílela na privátním lůžkovém fondu nemocnic 69 %.*
- 3 nemocnice byly zřizovány církevními organizacemi (0,6 % lůžek);
- Nemocnice v rezortu ministerstva obrany a spravedlnosti (5 zařízení) měly dohromady 1 442 lůžek, které představovaly jen 2,3 % všech nemocničních lůžek.

Rozdělení nemocnic ČR podle velikosti lůžkového fondu je vidět v tabulce 3:

- do skupiny nejmenších nemocnic - s méně než 100 lůžky spadalo 45 zařízení, z čehož 18 z nich tvořily nemocnice následné péče;
- naopak více než 1 000 lůžek mělo 12 nemocnic (z toho 10 fakultních).

V průběhu roku 2009 klesl počet nemocničních lůžek celkem o 271. Počet akutních lůžek nadále klesal o 610 (meziroční pokles o více než 1 %) počet novorozeneckých lůžek se zvýšil o 5 a již druhý rok po sobě vzrostla lůžková kapacita následné ošetrovatelské péče (o 334 lůžek).

V členění podle oborů se úbytek lůžek týkal především oddělení: geriatrického, očního, radiační onkologie, klinické hematologie, či nemocí z povolání. Naopak největší nárůst počtu lůžek byl zaznamenán na odděleních klinické onkologie, rehabilitačním, následné ošetrovatelské péče a ortopedie.

Nemocnice	2008	2009	Rozdíl (+ / -)
Lůžka akutní péče (bez lůžek novoroz.)	54 326	53 716	-610
Lůžka novorozenecká	2 181	2 186	5
Lůžka následné péče	6 756	7 090	334
Celkem	63 263	62 992	-271

Využití celkové lůžkové kapacity nemocnic proti předešlému roku nepatrně vzrostlo - o 1,3 dne na 255,5 dne, průměrná doba pobytu pacienta na lůžku se nezměnila a činila 7,4 dne. Akutní lůžka v roce 2009 zaznamenala nepatrný nárůst využití (o 0,5 dne), vzrostlo i využití lůžek novorozeneckých (o 0,9 dne), a to i přesto, že se v roce 2009 narodilo o zhruba 1 200 dětí méně než v roce 2008. Průměrná ošetrovací doba na novorozeneckých lůžkách se nezměnila. V roce 2009 vzrostlo i využití lůžek ošetrovatelské péče (o 3,4 dne), o polovinu dne se zvýšila i průměrná ošetrovací doba na těchto lůžkách.

Lůžka	Využití lůžek ve dnech maximální lůžkové kapacity		Využití lůžek v % skutečné lůžkové kapacity		Průměrná ošetrovací doba	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Lůžka akutní péče (bez lůžek novoroz.)	246,0	246,5	73,5	73,8	6,7	6,7
Lůžka novorozenecká	298,2	299,1	82,7	84,0	5,0	5,0
Lůžka následné péče	307,5	310,9	87,0	88,7	42,3	42,8
Celkem	254,2	255,5	75,3	75,9	7,4	7,4

V členění podle zřizovatele odpovídalo v roce 2009 nejvyšší využití lůžek v % (využití skutečné lůžkové kapacity) nemocnicím přímo řízeným MZ (77,4 %), které poskytují specializovanou a úzce specializovanou péči nejtěžším pacientům. Poměrně vysoké využití lůžek měly i nemocnice spravované městem nebo obcí (76,8 %), které však vykazovaly 14,1 % podíl ošetrovatelských lůžek.

Podle velikosti lůžkového fondu odpovídalo dlouhodobě nejvyšší využití lůžek ve dnech maximální lůžkové kapacity i v % skutečné lůžkové kapacity malým nemocnicím s méně než 100 lůžky (287,2 dní z roku; 82,1 %). Tato zařízení měla v roce 2009 více než 53 % lůžek vyčleněných pro ošetrovatelskou péči, o kterou vzrůstá rok od roku zájem.

Měřeno počtem ošetrovacích dnů bylo 27 % nemocniční lůžkové péče poskytováno v zařízeních přímo řízených MZ, 15,3 % v krajských nemocnicích, 6,9 % v nemocnicích měst nebo obcí a 48,6 % v privátních zařízeních (zřizovatel fyzická osoba, církev, jiná právnická osoba). Tomu odpovídal i objem lůžkového fondu v těchto skupinách a zhruba ve stejném poměru byly rozděleny i počty hospitalizovaných pacientů (viz následující tabulka).

Zřizovatel	Podíl lůžek v %	Hospitalizovaní			Ošetrovací dny		
		absolutně	podíl v %	na 10 000 obyv.	absolutně	podíl v %	na 10 000 obyv.
MZ	27,5	593 772	27,4	565,4	4 348 699	27,0	4 141,1
Kraj	14,7	331 302	15,3	315,5	2 464 472	15,3	2 346,8
Město, obec	6,5	138 350	6,4	131,7	1 118 086	6,9	1 064,7
Fyzická osoba, církev, jiná právnická osoba	49,0	1 066 844	49,3	1 015,9	7 821 397	48,6	7 448,1
Ostatní centrální orgány	2,3	34 446	1,6	32,8	344 130	2,1	327,7
Celkem	100,0	2 164 714	100,0	2 061,4	16 096 784	100,0	15 328,5

Počet hospitalizovaných v akutní nemocniční péči oproti roku 2008 klesl pouze o jednu desetinu procenta, naopak o 5,5 % vzrostl počet hospitalizovaných pacientů na lůžkách následné ošetrovatelské péče. Objem poskytované lůžkové péče (vyjádřeno počtem ošetrovacích dnů) na akutních lůžkách klesl již pátým rokem, tentokrát o 0,9 %. Nárůst počtu hospitalizovaných na lůžkách ošetrovatelské následné péče se odrazil i v objemu poskytnuté péče (nárůst ošetrovacích dnů o 6,8 %).

Lůžka akutní péče (vč. lůžek novorozeneckých)	Hospitalizovaní	Ošetrovací dny
2004	2 185 781	15 939 574
2005	2 184 743	15 566 748
2006	2 144 936	14 997 986
2007	2 148 518	14 725 767
2008	2 122 640	14 031 664
2009	2 120 750	13 910 345

Lůžka následné péče	Hospitalizovaní	Ošetrovací dny
2004	47 278	2 080 463
2005	49 177	2 141 077
2006	48 209	2 142 882
2007	46 690	2 096 523
2008	48 431	2 047 277
2009	51 098	2 186 439

Příčinou poklesu hospitalizovaných i objemu poskytnuté péče na akutních lůžkách může být mnoho. Vzhledem k tomu, že pokles je dlouhodobý a poměrně pozvolný, lze předpokládat, že souvisí s rozvíjením nových moderních léčebných postupů. O tom, zda se do snížení objemu poskytnuté péče promítají regulační poplatky za pobyt v nemocnici, lze jen spekulovat.

Od roku 2007 ÚZIS ČR sleduje údaje o sociálních pobytových službách (na základě zákona č. 108/2006 Sb.). Mezi roky 2008 a 2009 bylo zaznamenáno šestatřicetiprocentní zvýšení objemu poskytované péče na lůžkách sociální hospitalizace (nárůst počtu lůžek o 25 %, klientů o 13 %). Meziroční nárůsty počtu klientů i objemu poskytovaných služeb jsou poměrně vysoké zejména proto, že se jedná o novou službu. Nicméně se domníváme, že tento vývoj bude zajímavé sledovat i do budoucna.

Závěr

V roce 2009 došlo pouze k nepatrnému snížení počtu hospitalizací na akutních nemocničních lůžkách. O 0,9 % klesl objem akutní nemocniční lůžkové péče (vyjádřeno počtem spotřebovaných ošetrovacích dnů). Průměrná ošetrovací doba zůstala stejná jako v roce 2008 a činila 6,7 dne.

Lůžka ošetrovatelské následné péče naopak zaznamenala nárůst využití (o 3,4 dne). Průměrná doba pobytu pacientů na ošetrovatelských lůžkách vzrostla o polovinu dne.

Lůžka novorozenecká zaznamenala v roce 2009 opětovný nárůst a to nejen, co se týká počtu, ale i využití, a to i přesto, že se v roce 2009 narodilo o zhruba 1 200 dětí méně než v roce 2008.

Vypracovala: Mgr. Romana Malečková

1. Lůžkový fond nemocnic ČR v roce 2009

Zdravotnictví celkem

Obor	Lékaři	Lůžka	Hospitali- zovaní	Využití lůžek	Ošetř. doba
Interní	1 723,40	11 142	408 495	269,3	7,4
Kardiologický	237,14	895	58 507	270,9	4,1
Revmatologie	11,79	98	1 880	284,5	14,8
Diabetologický	21,60	57	1 740	291,6	9,6
Gastroenterologický	42,08	164	7 015	278,2	6,5
Klinické farmakologie	7,05	27	1 105	291,7	7,1
Geriatrický	57,77	372	6 284	271,7	16,5
Infekční	152,27	1 501	41 282	189,0	6,9
Tbc a respiračních nem.	211,26	1 553	39 898	233,4	9,1
Nervový	510,46	3 136	110 587	261,2	7,4
Psychiatrický	166,27	1 383	18 500	278,2	20,8
Nemoci z povolání	2,74	24	626	216,4	8,3
Dětský vč. novoroz.	750,17	4 877	275 324	240,5	4,3
Ženský vč. novoroz.	921,14	5 679	310 179	228,0	4,2
Samost. novoroz. úseky	132,19	873	43 281	321,9	6,5
Chirurgický ¹⁾	1 452,81	9 119	379 062	248,9	6,0
Neurochirurgický	170,47	690	28 403	283,7	6,9
Plastické chirurgie	52,72	298	12 494	209,0	5,0
Kardiochirurgický	225,82	642	16 349	234,7	9,2
Traumatologický	156,66	671	31 570	273,6	5,8
AR	710,82	914	32 601	283,2	7,9
Ortopedický	533,17	2 951	125 284	254,0	5,9
Urologický	271,97	1 651	81 112	235,3	4,8
Ušní, nosní, krční	312,88	1 579	82 023	203,5	4,0
Foniatrický	0,00	20	652	260,7	8,0
Oční	224,96	1 049	45 199	135,8	3,2
Stomatologický	39,81	213	7 164	165,3	4,9
Kožní	126,25	865	18 883	236,9	11,0
Klinické onkologie	83,34	395	17 883	268,1	5,9
Radiační onkologie	110,73	978	24 093	232,4	9,4
Nefrologický	23,08	109	4 632	272,8	6,4
Klinické hematologie	49,13	170	4 481	278,0	10,5
Protetický	1,50	30	286	184,9	19,4
Rehabilitační	155,47	1 643	29 870	280,8	15,4
Nukleární medicíny	10,80	109	2 757	191,6	7,6
Léčba popálenin	33,40	153	2 665	222,4	12,8
Intenzivní péče	103,30	313	21 416	284,6	4,2
Pracovní lékařství	1,50	18	520	247,1	8,6
Následné ošetř. péče	299,99	6 631	43 903	310,5	46,5
Celkem	10 097,91	62 992	2 164 714	255,5	7,4

¹⁾ Chirurgie: včetně hrudní chirurgie, cévní chirurgie, dětské chirurgie

2. Meziroční změny počtu lůžek a objemu poskytované péče

Zdravotnictví celkem

Obor	Lůžka			Ošetrovací dny		
	2008	2009	index změny	2008	2009	index změny
Interní	11 219	11 142	99,3	3 068 325	3 006 112	98,0
Kardiologický	909	895	98,5	238 647	242 475	101,6
Revmatologie	98	98	100,0	28 513	27 883	97,8
Diabetologický	56	57	101,8	17 175	16 624	96,8
Gastroenterologický	164	164	100,0	40 440	45 627	112,8
Klinické farmakologie	27	27	100,0	7 576	7 876	104,0
Geriatrický	393	372	94,7	107 330	103 500	96,4
Infekční	1 533	1 501	97,9	285 516	283 706	99,4
Tbc a respiračních nem.	1 562	1 553	99,4	371 202	362 661	97,7
Nervový	3 157	3 136	99,3	837 905	821 344	98,0
Psychiatrický	1 396	1 383	99,1	369 961	384 812	104,0
Nemoci z povolání	30	24	80,0	4 177	5 193	124,3
Dětský vč. novoroz.	4 900	4 877	99,5	1 156 608	1 170 302	101,2
Ženský vč. novoroz.	5 764	5 679	98,5	1 349 637	1 300 899	96,4
Samost. novoroz.úseky	869	873	100,5	277 098	280 988	101,4
Chirurgický ¹⁾	9 209	9 119	99,0	2 288 019	2 278 497	99,6
Neurochirurgický	690	690	100,0	192 748	195 751	101,6
Plastické chirurgie	313	298	95,2	62 290	62 275	100,0
Kardiochirurgický	642	642	100,0	150 514	150 675	100,1
Traumatologický	701	671	95,7	181 360	183 560	101,2
AR	902	914	101,3	247 715	257 138	103,8
Ortopedický	2 849	2 951	103,6	741 854	740 064	99,8
Urologický	1 649	1 651	100,1	389 461	387 238	99,4
Ušní, nosní, krční	1 635	1 579	96,6	327 053	324 544	99,2
Foniatrický	20	20	100,0	4 569	5 214	114,1
Oční	1 173	1 049	89,4	170 292	144 272	84,7
Stomatologický	213	213	100,0	39 758	35 209	88,6
Kožní	895	865	96,6	210 203	207 035	98,5
Klinické onkologie	341	395	115,8	88 489	105 569	119,3
Radiační onkologie	1 120	978	87,3	241 613	226 811	93,9
Nefrologický	112	109	97,3	29 947	29 739	99,3
Klinické hematologie	180	170	94,4	50 107	47 260	94,3
Protetický	30	30	100,0	5 831	5 547	95,1
Rehabilitační	1 564	1 643	105,1	422 191	459 706	108,9
Nukleární medicíny	110	109	99,1	20 854	20 885	100,1
Léčba popálenin	153	153	100,0	35 434	34 028	96,0
Intenzivní péče	314	313	99,7	85 241	89 327	104,8
Pracovní lékařství	18	18	100,0	4 586	4 447	97,0
Následné ošetř. péče	6 353	6 631	104,4	1 928 702	2 041 991	105,9
Celkem	63 263	62 992	99,6	16 078 941	16 096 784	100,1

¹⁾ Chirurgie: včetně hrudní chirurgie, cévní chirurgie, dětské chirurgie

3. Využití lůžkového fondu nemocnic v České republice v roce 2009

Zdravotnictví celkem

a) podle velikosti lůžkového fondu

Zařízení s počtem lůžek	Počet zařízení	Využití lůžek ve dnech	Využití lůžek v %	Průměrná ošetřovací doba	Prostoj lůžka schopného provozu	Lůžka celkem	z toho lůžka násl. a oš. péče	% lůž. násl. a oš. péče z celku
do 99	45	287,2	82,1	14,4	3,1	2 308	1 231	53,3
100–199	50	272,6	76,6	10,0	3,1	7 375	2 727	37,0
200–299	24	265,8	76,6	7,3	2,2	5 839	553	9,5
300–499	37	249,6	74,7	6,6	2,2	14 620	1 047	7,2
500–699	15	254,5	74,7	6,7	2,3	8 641	643	7,4
700–999	8	256,8	75,2	7,7	2,5	6 786	602	8,9
1 000+	12	245,5	76,3	7,1	2,2	17 423	287	1,6
Celkem	191	255,5	75,9	7,4	2,4	62 992	7 090	11,3

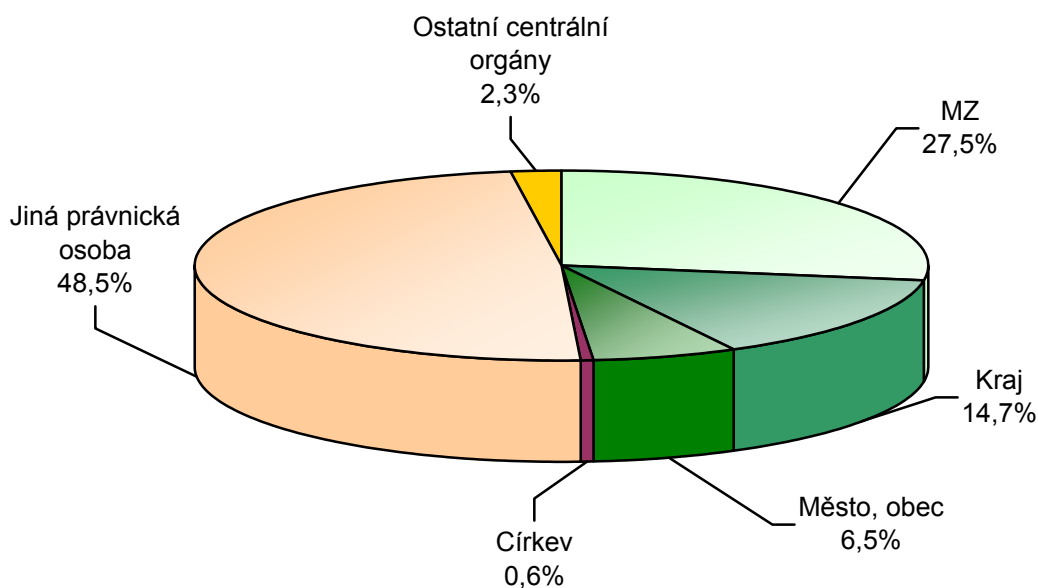
b) podle zřizovatele

Zřizovatel	Počet zařízení	Využití lůžek ve dnech	Využití lůžek v %	Průměrná ošetřovací doba	Prostoj lůžka schopného provozu	Lůžka celkem	z toho lůžka násl. a oš. péče	% lůž. násl. a oš. péče z celku
MZ	19	250,9	77,4	7,3	2,1	17 303	372	2,1
Kraj	24	266,2	75,7	7,4	2,4	9 260	1 244	13,4
Město, obec	18	272,5	76,8	8,1	2,4	4 103	580	14,1
Církev	3	228,4	68,2	14,3	6,7	352	145	41,2
Jiná právnická osoba	122	253,7	75,3	7,3	2,4	30 532	4 661	15,3
Zdravotnictví bez ost. centr. orgánů	186	250,0	76,0	7,4	2,3	61 550	7 002	11,4
Ostatní centrální orgány	5	238,6	69,8	10,0	4,3	1 442	88	6,1
Zdravotnictví celkem	191	255,5	75,9	7,4	2,4	62 992	7 090	11,3

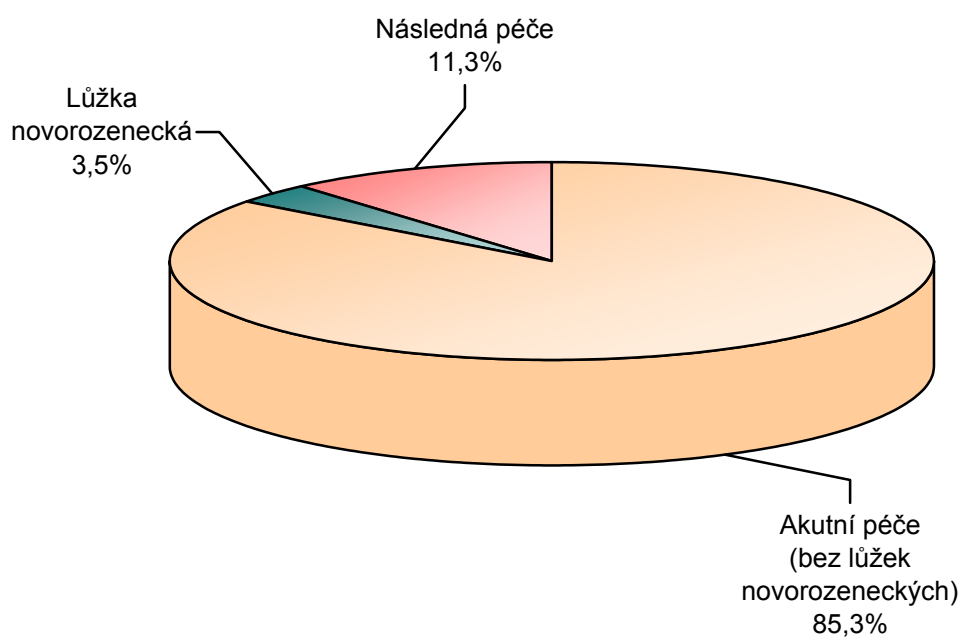
c) podle druhu poskytované péče

Druh péče	Počet lůžek	Využití lůžek ve dnech	Využití lůžek v %	Průměrná ošetřovací doba	Prostoj lůžka schopného provozu
Akutní péče (bez lůžek novorozeneckých)	53 716	246,5	73,8	6,7	2,4
Lůžka novorozenecká	2 186	299,1	84,0	5,0	1,0
Následná péče	7 090	310,9	88,7	42,8	5,5
Celkem	62 992	255,5	75,9	7,4	2,4

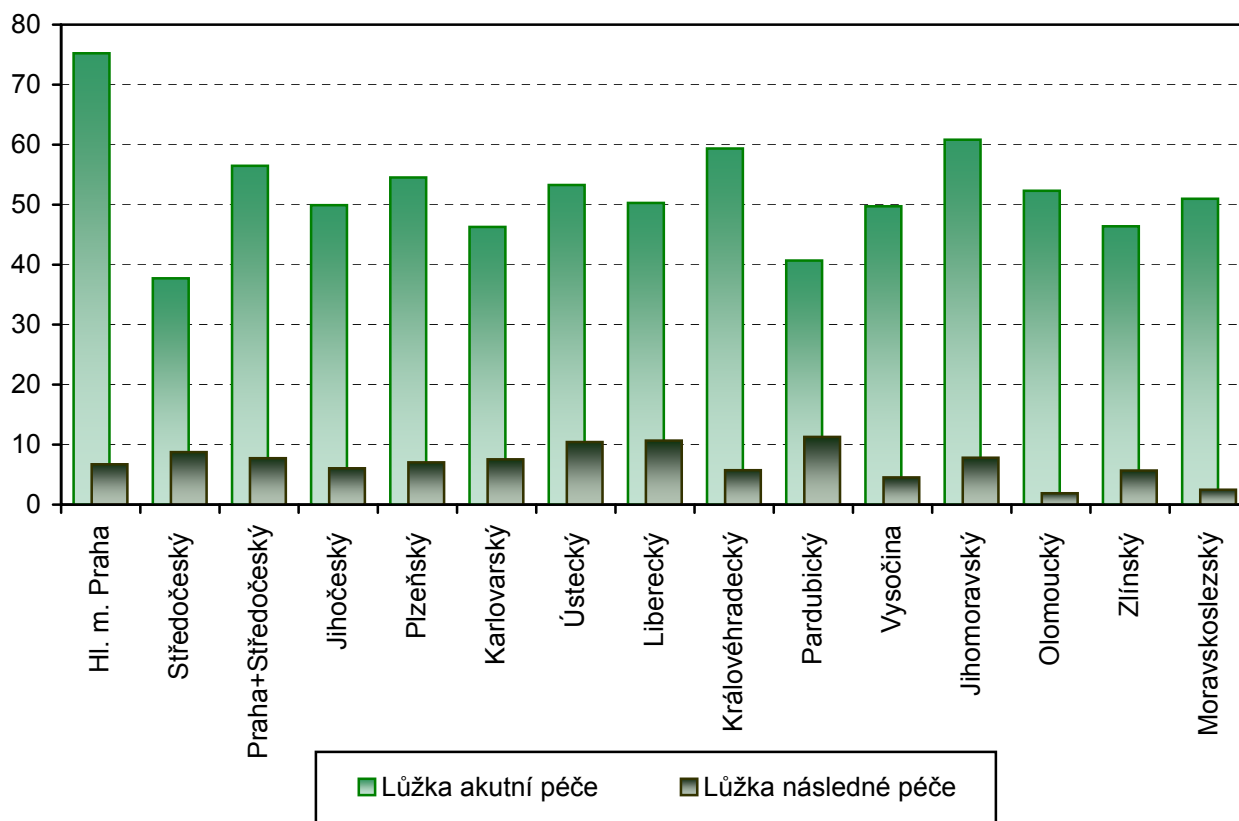
Rozložení nemocničních lůžek podle zřizovatele v roce 2009

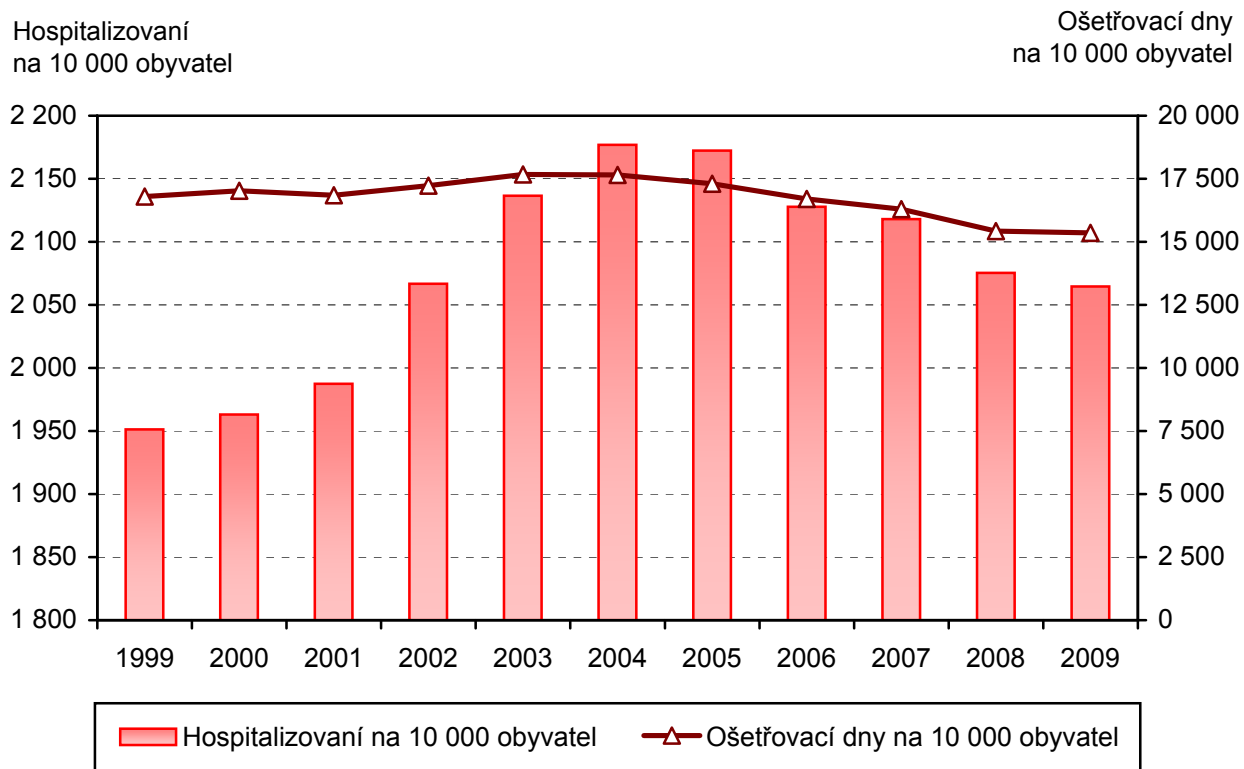
Rozložení nemocničních lůžek podle druhu poskytované péče v roce 2009

Nemocniční lůžka akutní a následné péče (na 10 000 obyvatel) - rok 2009

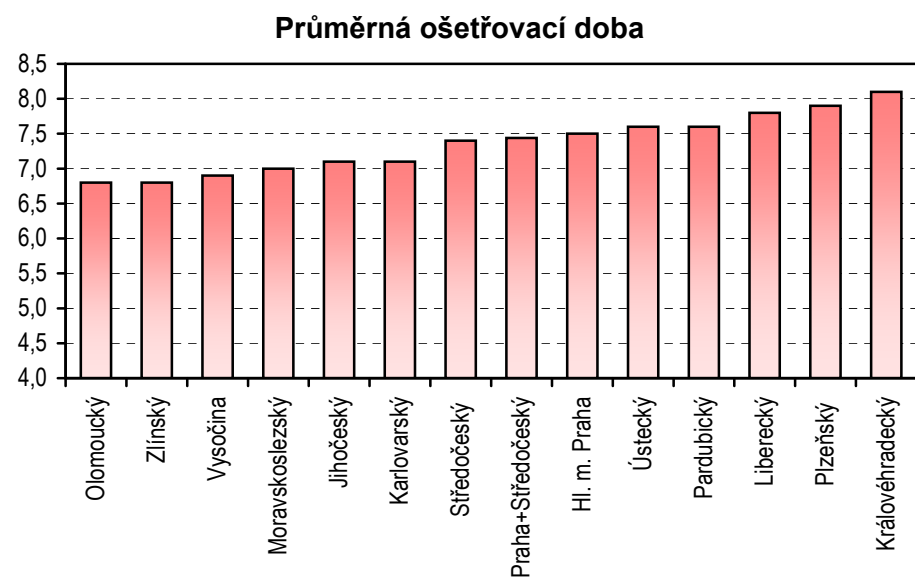
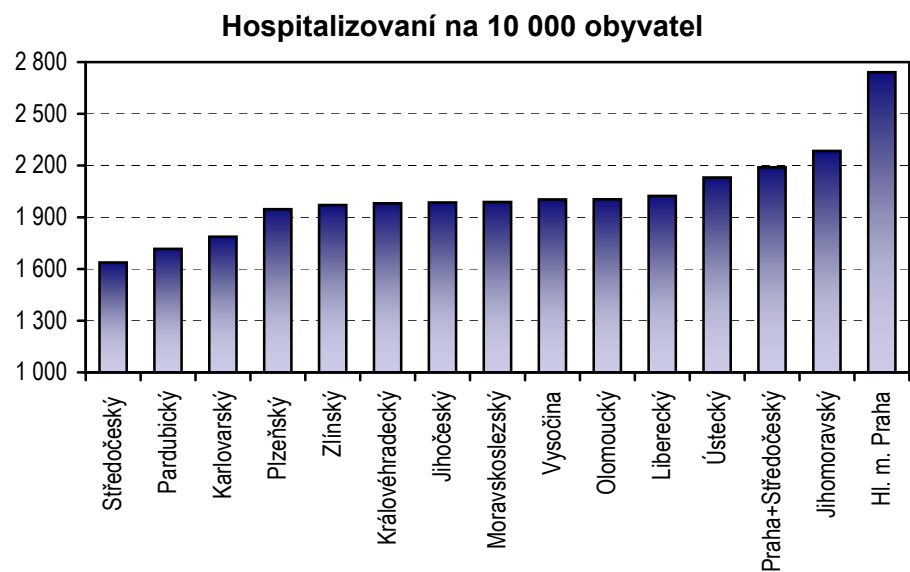
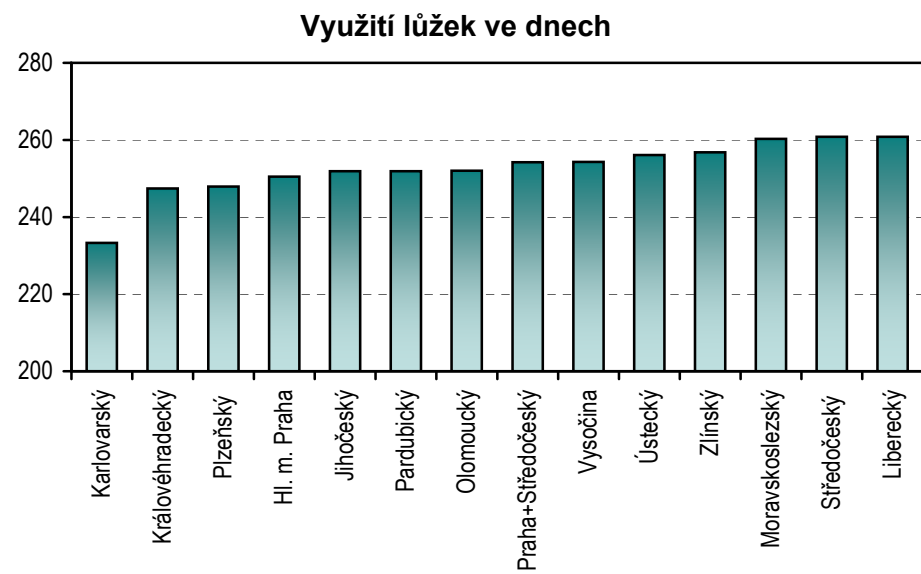
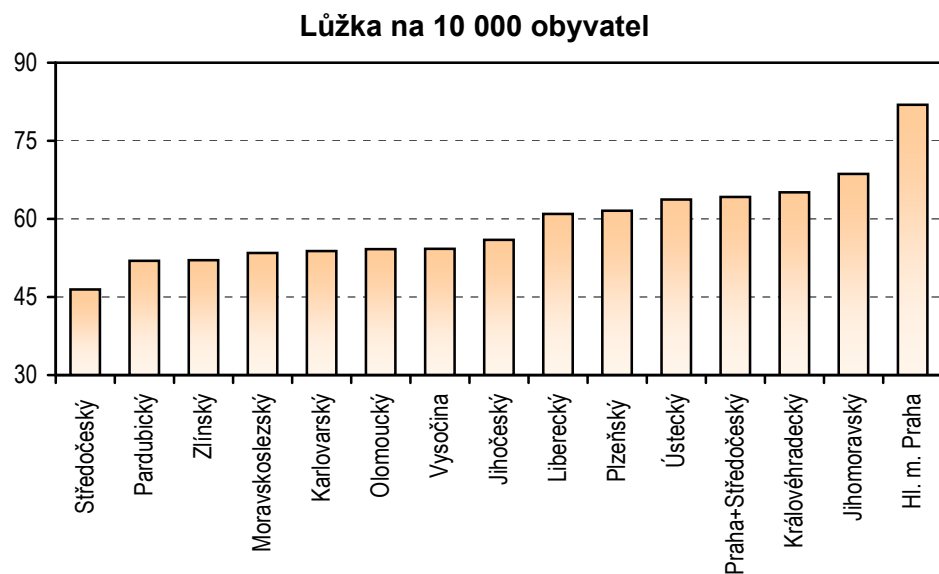

Vývoj počtu hospitalizovaných a objemu poskytované nemocniční péče v letech 1999–2009

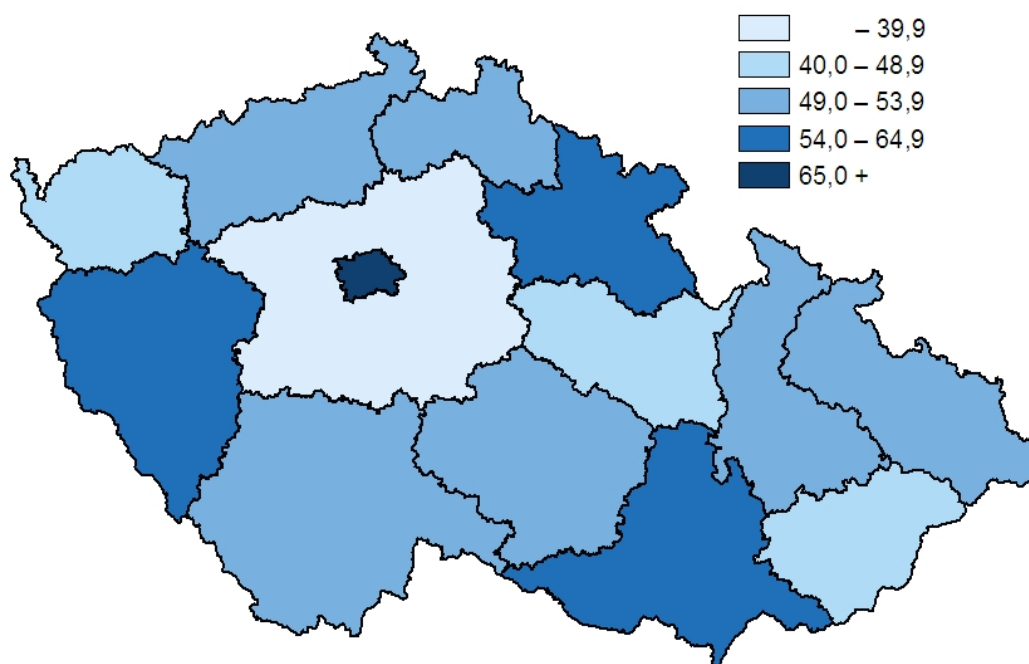

Lůžkový fond nemocnic České republiky a jeho využití v roce 2009

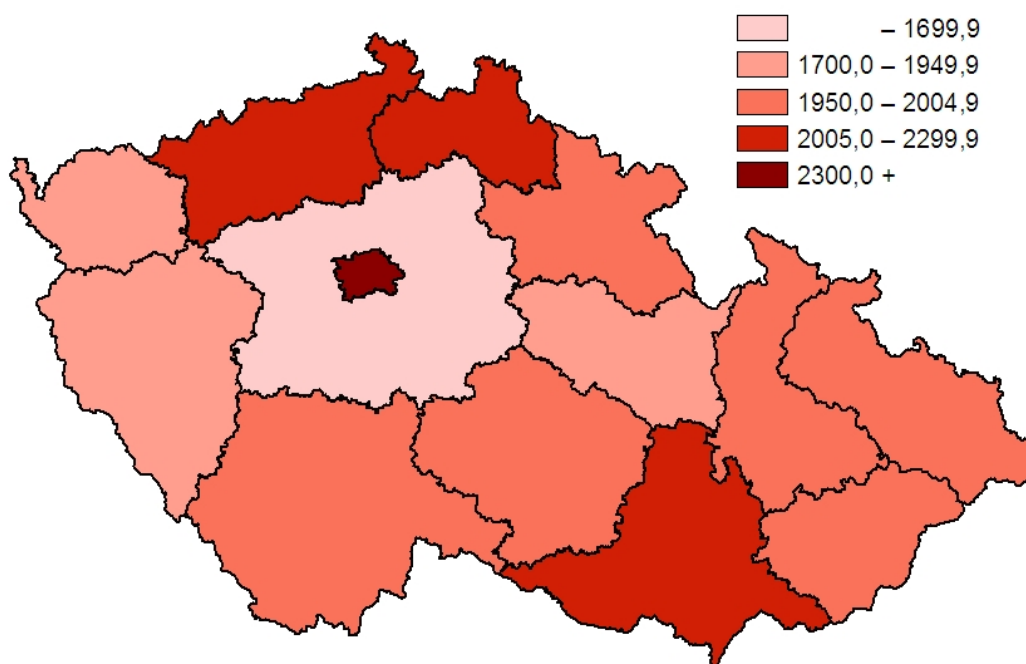
Zdravotnictví celkem

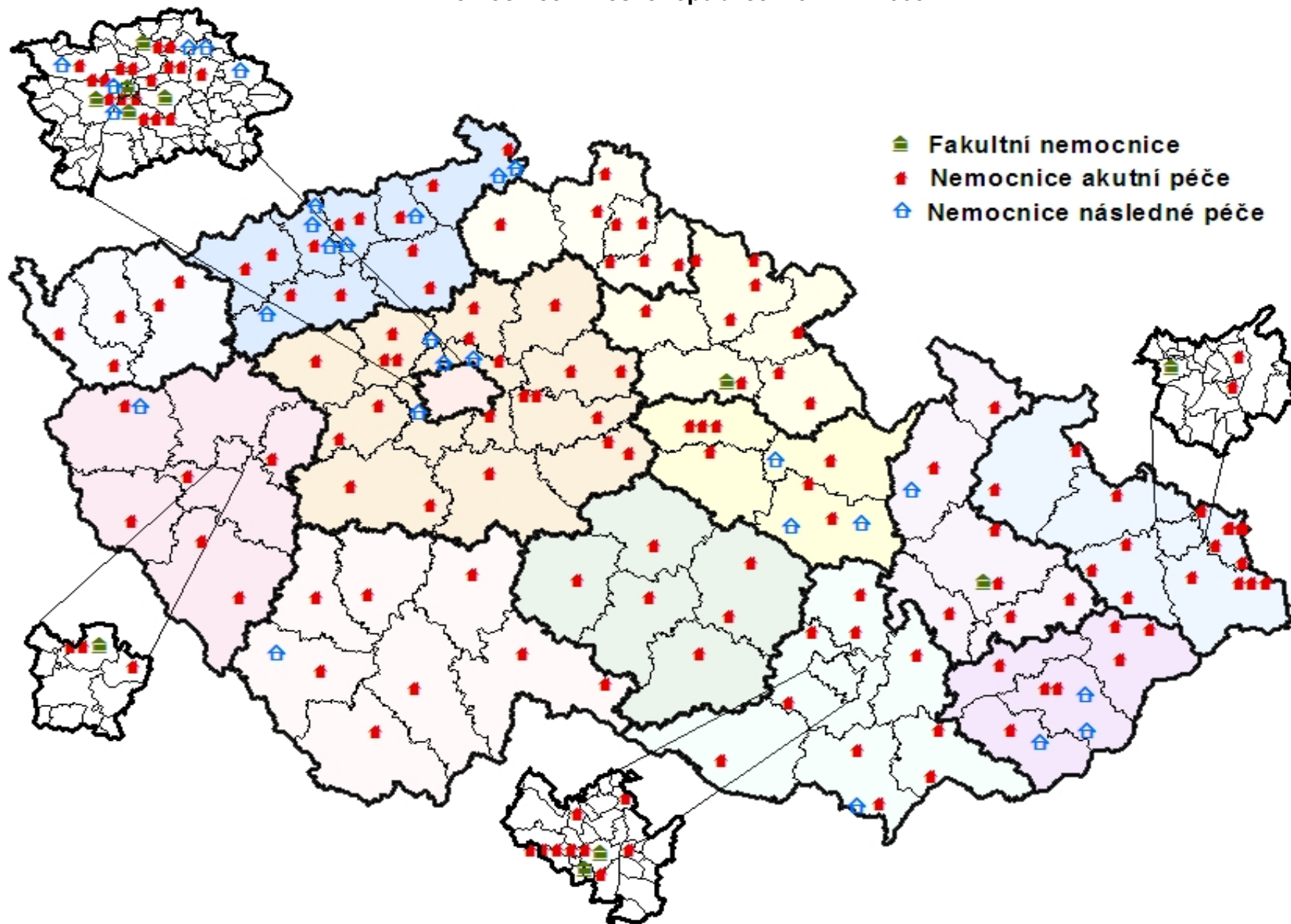
Akutní lůžka v nemocnicích na 10 000 obyvatel k 31. 12. 2009

Hospitalizovaní na akutních lůžkách v nemocnicích na 10 000 obyvatel k 31. 12. 2009

Nemocnice v České republice k 31. 12. 2009

4. Sociální pobytové služby v ČR v roce 2008

Kraj	Počet zařízení	Počet lůžek	Počet klientů	Počet ošetrovacích dnů
Hlavní město Praha	9	99	283	29 986
Středočeský	7	92	154	13 239
Jihočeský	6	61	94	4 802
Plzeňský	9	104	483	39 382
Karlovarský	4	81	82	18 245
Ústecký	7	84	155	22 545
Liberecký	3	9	33	3 086
Královehradecký	1	14	14	2 576
Pardubický	5	74	123	15 481
Vysočina	4	56	153	22 960
Jihomoravský	5	25	89	9 314
Olomoucký	2	56	129	18 495
Zlínský	2	54	122	14 179
Moravskoslezský	8	150	451	47 330
Česká republika	72	959	2 365	261 620

5. Sociální pobytové služby v ČR v roce 2009

Kraj	Počet zařízení	Počet lůžek	Počet klientů	Počet ošetrovacích dnů
Hlavní město Praha	8	99	249	28 830
Středočeský	7	84	170	15 504
Jihočeský	6	69	88	16 182
Plzeňský	10	231	452	85 597
Karlovarský	3	60	72	13 732
Ústecký	7	111	212	28 418
Liberecký	3	9	25	2 216
Královehradecký	2	30	27	7 186
Pardubický	5	87	160	22 910
Vysočina	4	56	178	21 669
Jihomoravský	5	39	93	9 002
Olomoucký	2	63	157	22 895
Zlínský	2	54	134	17 116
Moravskoslezský	9	208	650	63 753
Česká republika	73	1 200	2 667	355 010